

The background is white and filled with numerous small, colorful hearts and petals in shades of orange, pink, purple, blue, and green, scattered across the page.

GLENNON DOYLE MELTON

CARRY ON HEB LIEF

A decorative orange flourish with a wavy, scroll-like design is positioned below the title.

'Dit is het langverwachte antwoord op *Eat, Pray, Love*.'

Elizabeth Gilbert

CARRY ON, HEB LIEF

GLENNON DOYLE MELTON

CARRY ON HEB LIEF

Vertaald door Tineke Tuinder-Krause

UITGEVERIJ **KOK** UTRECHT

Eerder verscheen van deze auteur bij Uitgeverij Kok
Carry on en leef

Nederlandse vertaling © 2017 Uitgeverij Kok
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht
www.kok.nl

Oorspronkelijk verschenen onder de titel *Love Warrior* bij Flatiron Books,
175 Fifth Avenue, New York, NY 10010 in de Verenigde Staten
© Glennon Doyle Melton, 2016

Vertaling Tineke Tuinder-Krause
Omslagontwerp en vormgeving binnenwerk bij Barbara
Auteursfoto Amy Paulson

ISBN 9789043527576
ISBN e-book 9789043527583
NUR 320

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

Voor oma Alice, wier vingers over die kralen dansten
en die Maria op mijn pad heeft gebracht

‘Ik ben niet bang... hier ben ik voor geboren.’

– Jeanne d’Arc

*Ik was van plan het verhaal van mijn huwelijk op papier te zetten.
De eerste keer dat ik dat deed, begon ik met de trouwdag, omdat
ik dacht dat het huwelijk daar begon. Dat bleek een misvatting.
We komen later terug op mijn trouwdag en alle ellendige magie
die daaruit voortvloeyde, maar laten we bij het begin beginnen.
Een andere keus hebben we blijkbaar niet.*

The page is decorated with numerous small hearts and leaves scattered across the top half. Some hearts are solid black, while others are light gray. The leaves are also light gray and have a simple, stylized shape. The text 'DEEL 1' is centered below this decorative area.

DEEL 1

1

Ik was geliefd. Als liefde pijn zou kunnen voorkomen, had ik nooit geleden. Mijn in leer gebonden babyalbum met *Glennon* op de kaft is één lang gedicht, geschreven door mijn vader en gevuld met foto's van mijn moeder met haar lieve gezicht die mijn roze, ongecontroleerde handje vasthoudt. Het polsbandje is nog net te zien. Over mijn geboorte schreef mijn vader:

*Het was in feite
geen huiltje
Dat eerste geluid
Het was een fanfare
die een wonder aankondigde
Uniek
in zijn soort
Geen satijnen lakens
Geen dienstmaagden
Geen afgezanten met juwelen
Geen trompetten of proclamaties
Waar zijn ze?
Weten ze dan niet wat
hier is gebeurd?!
Er is een prinses geboren.*

Ik was geliefd. Net zoals mijn dochter geliefd is. En toch zat ze op een avond op de rand van mijn bed, keek me aan met haar weerloze bruine ogen en zei: 'Ik ben groot, mama. Ik ben groter dan de andere meisjes. Waarom ben ik anders? Ik wil weer klein zijn.' Het kwam er hortend en stotend uit, alsof ze het vervelend vond om het me te moeten vertellen, alsof ze zich schaamde om haar geheim te onthullen. Ik keek naar haar tranen, haar vlechten, haar lipgloss en het vuil aan haar handen – restant van een klimpartij

in de baniaanboom in onze voortuin. Ik peinsde me suf om een antwoord te bedenken waarmee ik haar recht zou doen, maar tevergeefs. Alles wat ik had geleerd over lichamen, vrouwelijkheid, macht en pijn spatte uiteen nu ik mijn kleine meisje het woord *groot* hoorde zeggen. Alsof groot zijn haar vloek was, haar onomstotelijke status, haar geheim, alsof ze daarmee in ongenade was gevallen. Alsof groot zijn iets onvermijdelijks was wat zich diep in haar ontvouwde en haar contract met de wereld bedreigde.

Mijn dochter vroeg niet: *Hoe moet ik omgaan met mijn veranderende lichaam?* Mijn dochter vroeg: *Hoe kan ik zoals ik ben overleven in de wereld zoals die is? Hoe blijf ik zo klein als de wereld me hebben wil? En als ik doorgroeit, is er dan nog wel iemand die van mij houdt?* Ik keek naar mijn dochter en zei niet: *Maar je lijkt helemaal niet groot, lieverd.* Ze lijkt helemaal niet groot, maar dat geldt net zo goed voor mij. Ik heb van mijn leven nog niet groot geleden. Maar dat doet niet ter zake. Mijn dochter en ik zijn niet gek. We weten wat de wereld van ons vraagt. We weten dat we moeten kiezen of we klein, stilletjes en ongecompliceerd willen blijven, of onszelf toestaan te groeien en zo groot, luidruchtig en complex te worden als we bedoeld zijn. Elk meisje moet kiezen of ze trouw wil zijn aan zichzelf of trouw aan de wereld. Elk meisje moet kiezen of ze genoeg neemt met bewondering of bereid is te knokken voor liefde. Daar op bed, met haar vlechten en haar pijn, leek mijn dochter precies op mij – het kleine meisje dat ik ooit was, de vrouw die ik nu ben, die nog steeds worstelt om antwoord te krijgen op vragen als: *Hoe kan ik me ontplooien en vrij zijn, en evengoed geliefd? Word ik een dame of een volledig mens? Laat ik dit hele groeiproces vol vertrouwen zijn gang gaan, of kap ik het af zodat ik niet uit de toon val?*

Ik ben vier en mijn vader is footballcoach op een middelbare school bij ons in de buurt. Op de avond van de wedstrijd trekt mijn moeder me een warme donsjas aan, oorwarmers en wanten. Als ze klaar is, knielt ze voor me neer en bewondert haar werk. Ze is tevreden. Ze legt haar handen om mijn wangen, trekt mijn gezicht naar zich toe en drukt een zoen op mijn neus. Samen trekken we mijn kleine zusje Amanda een dik skipak aan. Amanda is ons cadeautje, en mijn moeder en ik zijn de hele dag bezig haar in en uit te pakken. Als ze klaar is, buigen we ons om beurten over haar heen om haar wangetjes te kussen terwijl zij trappelt en kraait – haar armen kaarsrecht opzij als een michelinvrouwetje.

We persen ons in ons busje, rijden naar de school en horen de bladeren onder onze laarzen knisperen als we naar het stadion lopen. Terwijl we de met popcorn bezaaide trap op lopen, dringt het drummen van de muziekkapel door tot in mijn borstkas, de geur van hotdogs tot in mijn longen en het gebrul van de menigte tot in mijn hoofd. Het is één dreunende chaos die avond, maar mijn handje ligt veilig in de hand van mijn moeder en zij loodst me verder. Als we bij de ingang zijn aangekomen, kijken de dames achter het loket ons glimlachend aan, slaan een hand tegen hun borst en zeggen: 'Ah, wat een schatjes, alle drie!' Ze gebaren ons door te lopen, want als meisjes van de coach hoeven we niet te betalen. Mam en ik glimlachen terug, zeggen *dank je wel* en samen begeven we ons in de menigte onder de felle schijnwerpers. Als ze ons zien, vallen de leerlingen en de ouders massaal stil en doen een stap opzij. Er ontstaat een pad. De wereld reageert met woordeloze eerbied op de schoonheid van mijn moeder. Als mensen haar zien, blijven ze hoopvol stilstaan totdat haar ogen op hen blijven rusten. Dat doen haar ogen altijd. Mijn moeder neemt alle tijd voor hen. Als onbekenden haar om aandacht vragen, geeft zij hun die. Ze is een koningin die regeert met vriendelijkheid. Daarom staren de mensen naar haar. Ze *kijken* omdat ze beeldschoon is, maar ze *staren* omdat ze liefde is. Ik

kijk altijd aandachtig naar mijn moeder en ik kijk altijd aandachtig naar andere mensen die naar mijn moeder kijken. *Wat een mooi kind is ze toch*, zeggen vreemden dagelijks tegen mijn moeder. Ik moet weten hoe ze daarop reageert omdat schoonheid een verantwoordelijkheid is. Mensen verwachten er blijkbaar heel wat van.

Dat ik als kind een plaatje ben, is duidelijk te zien op de foto's: goudbruine lokken tot aan mijn middel, een porseleinen huid, een glimlach zo breed als de horizon en heldere, groenbruine ogen. Als onbekenden mij bewonderen, doe ik mijn best om hun aandacht te beantwoorden. Ik begrijp dat schoonheid een vorm van vriendelijkheid is. Zij is bedoeld om weg te geven, en ik probeer dat royaal te doen. In een poging het evenwicht te bewaren, herinneren mijn ouders mij er vaak aan dat ik slim ben. Ik kan al vroeg lezen en op mijn vierde converseer ik al als een volwassene. Maar al snel besef ik dat slim veel ingewikkelder is dan mooi. Vreemde mensen komen dichterbij om mijn krullen te strelen, maar als ik hen dan vol zelfvertrouwen en met fraaie volzinnen aanspreek, kijken ze me met grote ogen aan en trekken zich terug. Ze worden aangetrokken door mijn glimlach maar deinzen terug voor mijn vrijmoedigheid. Ze herstellen zich snel en beginnen te lachen, maar het kwaad is dan al geschied. Ik heb het gevoeld. Ze wilden me bewonderen en ik heb het ingewikkeld gemaakt door *mezelf* te mengen in het beeld dat zij van mij hadden. Ik begin te begrijpen dat schoonheid mensen verwarmt en slimheid mensen bekoelt. Ik begrijp ook dat een meisje zich op glad ijs bevindt als ze wordt geliefd om haar schoonheid. Jaren later, als ik niet meer zo mooi ben, als ik niet langer koninklijke lokken heb om te strelen of een volmaakte huid om te bewonderen, als ik niet langer lief en schattig ben, vraag ik me af of ik het ooit waard zal zijn om liefde te geven of te ontvangen. Mijn schoonheid verliezen geeft me het gevoel dat ik in ongenade ben gevallen, dat ik zinloos ben geworden. Het geeft me het gevoel dat ik

me niet aan de afspraak heb gehouden en dat de hele wereld teleurgesteld is in mij. Heb ik zonder mijn schoonheid nog wel iets om de mensen mee te verwarmen?

Maar op dit moment zijn wij drietjes nog steeds volmaakt. We kruipen dicht bij elkaar op de tribune en juichen samen voor ons team. Als de wedstrijd is afgelopen, ren ik het veld op omdat mijn vader zoals altijd naar mij op zoek is. Ik ren tussen de beenbeschermers van de spelers door naar mijn vader die me vervolgens optilt, hoog boven zijn hoofd. Zijn spelers gaan opzij om ons de ruimte te geven. We draaien in het rond totdat de menigte samensmelt en de hele wereld een wazige vlek is. Het enige wat ik scherp zie, is mijn vader onder mij. Hij zet me neer, en terwijl ik mijn evenwicht herwin zie ik dat mijn moeder en zusje naar ons toe komen. Als ze dichterbij komen, kijkt mijn moeder stralend naar mijn vader. Ze schittert feller en krachtiger dan alle schijnwerpers in het stadion bij elkaar. Mijn vader slaat zijn beide armen om haar heen, neemt vervolgens ons michelinvrouwkje in zijn armen en kust haar op haar wangetjes. Met zijn viertjes vormen we een eiland. Dit feestje vieren we na elke wedstrijd, of we nu gewonnen hebben of niet. We zijn mijn vaders overwinning. We draaien ons om en banen ons een weg door de menigte – niet langer een eiland, maar een parade – en de mensen glimlachen en zwaaien en wij vieren houden elkaars hand vast en zingen het strijdlid van de school tot we bij het busje zijn.

#1 NEW YORK TIMES-BESTSELLER

'Ik houd van haar eerlijkheid, haar kwetsbaarheid en haar levenswijsheid, en ik weet zeker dat jij dat ook zult doen.'

Oprah Winfrey

'Lees dit boek. Huil. Lach.' Brené Brown

Het leven van Glennon is zoals het zou moeten zijn. Ze is gelukkig getrouwd, heeft drie kinderen, en er staat een *New York Times*-bestseller op haar naam. Maar dan bekent haar echtgenoot ontrouw te zijn geweest. *Carry on, heb lief* is het verhaal van een huwelijk, maar meer nog dat van Glennons persoonlijke gevecht om boven alles trouw te blijven aan zichzelf.

Glennon Doyle Melton brak in de Verenigde Staten door haar met haar debuut, *Carry on en leef*, gebaseerd op haar populaire blog momastery.com. Haar tweede boek, *Carry on, heb lief* werd omarmd door onder anderen Oprah Winfrey, Elizabeth Gilbert en Brené Brown.

OPRAH WINFREYS BOOK CLUB 2.0

NUR 320

9 789043 527576

www.kok.nl